

Архивски број: 08-108/8

година

12-04-2024

Постапувајќи по претставка бр. 08-108/1 од 18.01.2024 година поднесена од вработените во Управата за заштита на културното наследство, преку в.д. директор, со седиште на ул. "Павел Шатев", број 3 во Скопје, против Министерство за информатичко општество и администрација, за извршена дискриминација врз друга основа во областа на работата и работните односи, Комисијата за спречување и заштита од дискриминација врз основа на член 27 став (1) од Законот за спречување и заштита од дискриминација ("Службен весник на Република Северна Македонија", бр. 258/2020) го донесе следното

МИСЛЕЊЕ

НЕ СЕ УТВРДУВА ДИСКРИМИНАЦИЈА врз друга основа во областа на работата и работните односи од страна на Министерство за информатичко општество и администрација кон вработените во Управата за заштита на културното наследство, претставувана од в.д. директор

Образложение

До Комисијата за спречување и заштита од дискриминација (во понатамошниот текст: Комисијата) поднесена е претставка бр. 08-108/1 од 18.01.2024 година, од страна на вработените во Управата за заштита на културното наследство претставувани од со седиште на ул. "Павел Шатев", број 3 во Скопје, за сторена дискриминација врз друга основа во областа на работата и работните односи, од страна на Министерство за информатичко општество и администрација.

Во претставката и доуредувањето на истата, подносителот наведува дека Управата за заштита на културното наследство, како орган во состав на Министерство за култура е формирана со Закон за заштита на културното наследство¹, за вршење на управните, стручните и други работи во областа на заштитата на културното наследство. Вработените во Управата – вкупно 49, имале статус на административни службеници и нивните права, обврски и одговорности се утврдени со Закон за административни службеници, Закон за работни односи, Општ колективен договор за вработените во јавниот сектор и др. Се посочува дека последните случувања поврзани со донесувањето на Предлог - Законот за административни службеници, односно

¹ Службен весник на Република Македонија, број 20/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15, 11/18 и 20/19

начинот на кој предлагачот го дефинирал член 76 – Поглавје за додаток на плата за посебни услови за работа, предизвикал незадоволство кај повеќето од административните службеници, вклучително и вработените во Управата за заштита на културното наследство.

Имено, во претставката се наведува дека со Предлог - Законот за административни службеници кој бил поминат на седница на Владата на Република Северна Македонија, во член 76 став (3) кој се однесува на додатокот на плата за посебни услови на работа, предвидено било дека на административните службеници вработени во министерствата и секретаријатите ќе им се исплаќал додаток на плата во висина од 15% од износот на основната плата поради специфичните надлежности на овие органи во креирањето на политиките и вршењето на нормативната дејност во националното законодавство при усогласување со правото на Европската Унија.

Подносителот наоѓа дека со предложениот текст на законот се вршела дискриминација и се нанесувала неправда на административните службеници вработени во Управата за заштита на културното наследство, како орган на државната управа, а со селективното делење на додаток на плата за посебни услови за работа во министерствата и секретаријатите ќе се направела голема разлика во платите помеѓу административните службеници. Ова би резултирало со нееднаквост меѓу административните службеници распоредени на исто ниво, односно административните службеници во министерствата и секретаријатите би имале повластен однос уреден со закон кој треба да важи еднакво за сите административни службеници.

Понатаму во претставката се наведува дека подносителот смета дека предлагачот се обидел да ја орбазложи причината за ваквото законско решение со фактот за специфичните надлежности на министерствата и секретаријатите во однос на креирање на политиките и вршење на нормативна дејност во националното законодавство и усогласувањето со законодавството на Европската Унија. Но, воедно посочува дека Управата за заштита на културното наследство согласно надлежностите утврдени со Законот за заштита на културното наследство активно учествува во креирање на законските и подзаконските решенија, изготвува стратегии и активно учествува во делот на усогласување на правото на Европската Унија во својата област на работа. На крај се нагласува дека Управата веќе се соочувала со недостиг на кадар, а ваквите законски решенија уште повеќе ќе ја влошеле состојбата и ќе ја намалеле мотивацијата за ажурно и квалитетно извршување на работните задачи на преостанатите вработени административни службеници.

Со оглед на наведеното, Комисијата на 29.01.2024 година со Барање број 08-108/4 се обрати до Министерство за информатичко општество и администрација, за произнесување по наводите во претставката. Со оглед да произнесување не беше доставено во законски утврдениот рок, Комисијата повторно се обрати до министерството со Ургенција број 08-108/5 од 04.03.2024 година. По ова на 26.03.2024 година во Комисијата е пристигнат Одговор заведен под број 15-3/2 од 19.02.2024 година на Министерство за информатичко општество и администрација.

Во доставениот одговор потенцијалниот дискриминатор наведува дека со посочената одредба од Предлог - Законот за административни службеници, односно член 76 од предлог законот, се предлагало исплаќање на додаток на плата на сите административни службеници во министерствата и секретаријатите на Владата на Република Северна Македонија во висина од 15% од износот на основната плата, а поради специфичните надлежности на вработените во министерствата и секретаријатите во однос на креирањето на политиките и вршењето на нормативната дејност во националното законодавство и при усогласувањето со правото на Европската Унија, односно поради природата на работата и активностите. Наведено е дека доколку се направела споредба на Извештаите од регистар на вработените во јавниот сектор, државната управа годишно се намалувала за околу 600-700 вработени (по сите основи). Изготвена била анализа за период 2015-2020 година за одлив на кадар во органите на државната управа од централна власт со посебен акцент на министерствата каде било утврдено дека повеќе од 40% од вработените си заминале (по сите основи), а голем дел од нив заминале во постапка за мобилност во институции во кои вработените имале поголеми плати од платите на вработените во министерствата. Со донесувањето на Законот за минимална плата се направило отстапување на усогласувањето со минималната плата, односно истото се направило единствено за вработените со средно образование. Се наведува дека општините потпишале поединечни колективни договори со кои целосно се усогласиле со порастот на минималната плата па доколку се направела споредба помеѓу платите во министерствата и платите во општините, односно единиците на локалната самоуправа, можело да се каже дека разликата била околу 2.700 денари во корист на вработените во општините.

Врз основа на наводите во претставката, доуредувањето на истата како и произнесувањето, односно одговорот на потенцијалниот дискриминатор, Комисијата ја утврди следната фактичка состојба: со Предлог - Законот за административни службеници, во член 76 од истиот насловен како "Додаток на плата за посебни услови за работа", во став (3) се предвидува дека "На сите државни службеници вработени во министерствата и секретаријатите на Владата на Република Северна Македонија им се исплаќа додаток на плата во висина од 15% од износот на основната плата, поради специфичните надлежности на министерствата и секретаријатите во однос на креирањето на политиките и вршењето на нормативната дејност во националното законодавство и при усогласувањето со правото на Европската унија." Предлогот на законот бил доставен од страна на Владата на Република Северна Македонија до Собранието на Република Северна Македонија на 11 јануари 2024 година и истиот не е донесен, односно изгласан од страна на Собранието. Со оглед на наведеното, односно со оглед дека истиот е само во форма на предложен текст на законот, нема правно дејство врз засегнатите страни во областа на која се однесува, па следствено не ги става во поповолна положба административните службеници вработени во министерствата

и секретаријатите на Владата на Република Северна Македонија, споредено со административните службеници вработени во други органи и институции.

Согласно сето изнесено, Комисијата констатира дека во конкретниот случај не е исполнета законската дефиниција за дискриминација утврдена со член 6 од Законот за спречување и заштита од дискриминација која гласи: “Дискриминација е секое разликување, исклучување, ограничување или давање првенство што се заснова на дискриминаторска основа, со сторување или несторување, што имаат за цел или резултат спречување, ограничување, признавање, уживање или остварување на правата и слободите на одредено лице или група на еднаква основа со други”, односно дека не е сторена дискриминација кон вработените административни службеници во Управата за заштита на културното наследство, претставувани од в.д. директор в од страна на Министерство за информатичко општество и администрација, како овластен предлагач на Закон за административни службеници.

Врз основа на сето погоре, се одлучи како во диспозитивот на ова мислење.

Скопје,
11.04.2024 година

Комисија за спречување и заштита од
дискриминација

Претседател на Комисијата
Игор Јадровски

Доставено до:

- Управа за заштита на културното наследство, ул. “Павел Шатев”, број 3, Скопје
- Министерство за информатичко општество и администрација
Бул. “Св. Кирил и Методиј”, бр. 54, Скопје
- Архива на КСЗД